

Klimaatverandering, sinds 1977

Klimaatverandering is actueel. Wanneer begon dit?
Gijsbert van Es volgt het spoor terug in het NRC Archief.

Klimaatverandering - het woord valt niet meer uit het nieuws weg te branden. Vorige week nog kreeg de wereld opnieuw een naderende zondvloed aangezegd in een VN-rapport. Wanneer begon dit? Wanneer viel het begrip klimaatverandering voor het eerst in *NRC*? Of, de voorloper hiervan: broeikas-effect?

In 1992 schreef wetenschapsredacteur Karel Knip: „Het startpunt voor de wereldwijde commotie voor het broeikas-effect ligt vermoedelijk in 1979, toen een [VN-organisatie] haar eerste World Climate Conference hield. In 1983 speelde het broeikas-effect in de Nederlandse Brede Maatschappelijke Discussie over de toekomst van de energievoorziening nog maar een bescheiden rol.”

De VN-conferentie had in 1979 niet de kolommen van *NRC Handelsblad* gehaald. Twee jaar eerder was redacteur Simon Rozendaal wel de eerste die een alarmerend verhaal schreef over het gevaar van kolen- en oliestook voor het klimaat op aarde. Hij merkte op dat steeds meer data beschikbaar waren over stijgende concentraties koolzuur en andere ‘sporengassen’ in de atmosfeer, maar dat computermodellen met voorspellende waarde nog onvoldoende nauwkeurig waren.

Overigens markeert dit niet het begin van een gestage reeks verhalen over broeikas en klimaat. Een tweede stuk verscheen pas vier jaar later, als tamelijk kort bericht met de constatering: „Voor het eerst zijn er aanwijzingen gevonden dat er een opwarming van de aarde ten gevolge van het zo-

genaamde broeikas-effect plaatsvindt.” Tot dusver was het nog maar een theorie geweest.

Na 1987 begint de berichtgeving in *NRC* op stoom te komen. In de herfst bezoekt redacteur Rob Biersma een conferentie van klimaatwetenschappers in Noordwijkerhout. Hij keert terug met een ongerust verhaal dat verschijnt onder de kop ‘Europa staat ‘Sahelklimaat’ te wachten’.

De commentaarschrijvers van toen lijken op adem te moeten komen van dit vooruitzicht. Pas twee weken later hebben zij hun positie bepaald. Met de kennis van nu leest hun zogenoemde hoofdartikel als een wat wonderlijke kronkel. Na een opsomming van dreigende rampspoed schrijven ze sussend: „Zolang er niet meer zekerheid bestaat dat het broeikas-effect een realiteit is, bestaat er geen aanleiding om onze samenleving anders in te richten en bijvoorbeeld af te zien van verbranding van olie en steenkool.”

Nee, dan het essay waarmee de huidige hoofdredacteur, René Moerland, zijn lezers eind vorig jaar liet delen in zijn overtuiging: „De nieuwe klimaat tijd [...] dwingt ons de journalistieke blik op nieuw scherp te stellen. Het besef dat menselijk handelen nu bepalend is voor het klimaat en de biodiversiteit, verandert de horizon van politiek, economie en het persoonlijke leven.”

Het hele NRC-archief is sinds januari 2022 openbaar

De kolen-gestookte centrale Gelderland van Nuon, 1989.

Artikelen die tussen 1970 en nu in *NRC*, *NRC Handelsblad* en *nrc.next* zijn verschenen, zijn te vinden in het online archief. Kranten zijn te doorzoeken op datum, maar ook op thema. En ze zijn door te bladeren. Handig om over een bepaald onderwerp te zien hoe erover werd én wordt geschreven.

[+] **Het archief is te vinden op www.nrc.nl/archief**